

The logo consists of the letters 'KT' in a bold, white, sans-serif font, centered within a solid orange square. The background of the slide features a top-down view of a wooden spiral staircase with light-colored wood and a dark metal handrail, set against a light-colored tiled floor.

KT

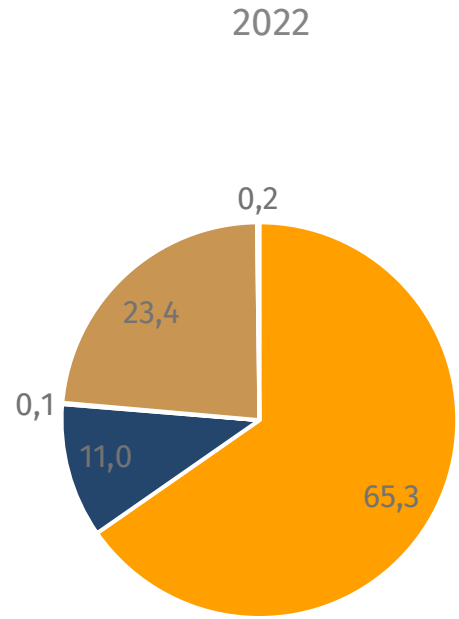
KT:n ajankohtaistiedustelu 2023

KT:n ajankohtaistiedustelu

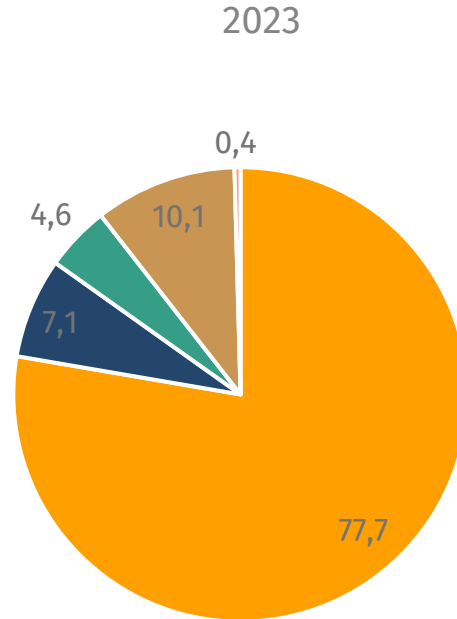
- Tiedustelussa selvitettiin:
  - Henkilöstöön kohdistuneita sopeutustoimia vuonna 2023.
  - Arvio henkilöstöön kohdistuvista sopeutustoimista vuonna 2024.
  - Vuoden 2024 palvelujen järjestämistä haastavia tekijöitä.
  - Taloudellisia näkymiä.
- Tiedustelu lähetettiin kaikkiin Manner-Suomen kuntiin ja kuntayhtymiin, sekä hyvinvointialueille ja KT:n yritysjäsenille.
- Tiedusteluun vastasi 212 kuntaa ja kuntayhtymää, 15 hyvinvointialuetta ja hyvinvointiyhtymää sekä 7 yritysäsentä.
- Tässä raportoidaan kuntaorganisaatioiden ja hyvinvointialueiden tulokset, joiden osalta vastaajat kattoivat 65 % kuntien ja 62 % hyvinvointialueiden henkilöstöstä.

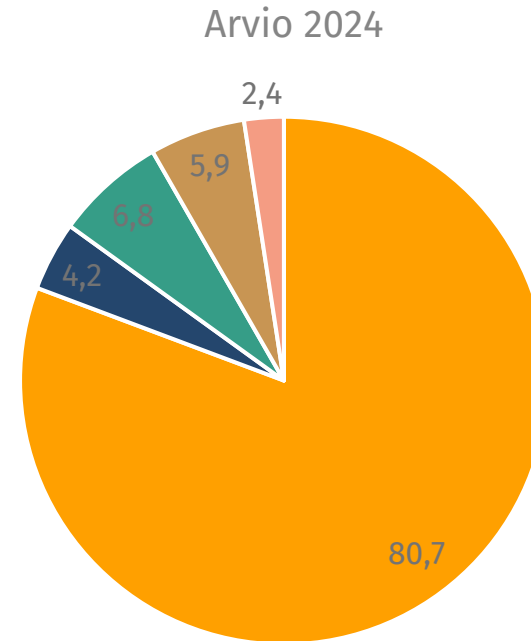
Sopeutustoimet vuosina 2022– 2024 (prosenttia kokonaissästöistä)

**Säästö yhteensä 0,7 %
n. 166 miljoonaa euroa**

**Säästö yhteensä 1,0 %
n. 241 miljoonaa euroa**

**Säästö yhteensä 1,7 %
n. 423 miljoonaa euroa**

- Muut säästötoimenpiteet *)
- Säästötarkoituksessa pidettävät palkattomat vapaat
- Taloudellisista syistä johtuvat irtisanomiset
- Lomarahen vapaaksi vaihtosopimukset
- Taloudellisista syistä johtuvat lomautukset

*Muut säästötoimenpiteet, ks. seuraava dia.

	2022	2023	arvio 2024
Kunnat		122 000 000	172 000 000
Hyvinvointialueet		119 000 000	251 000 000
Yhteensä	166 000 000	241 000 000	423 000 000

Muut säästötoimenpiteet vuonna 2023

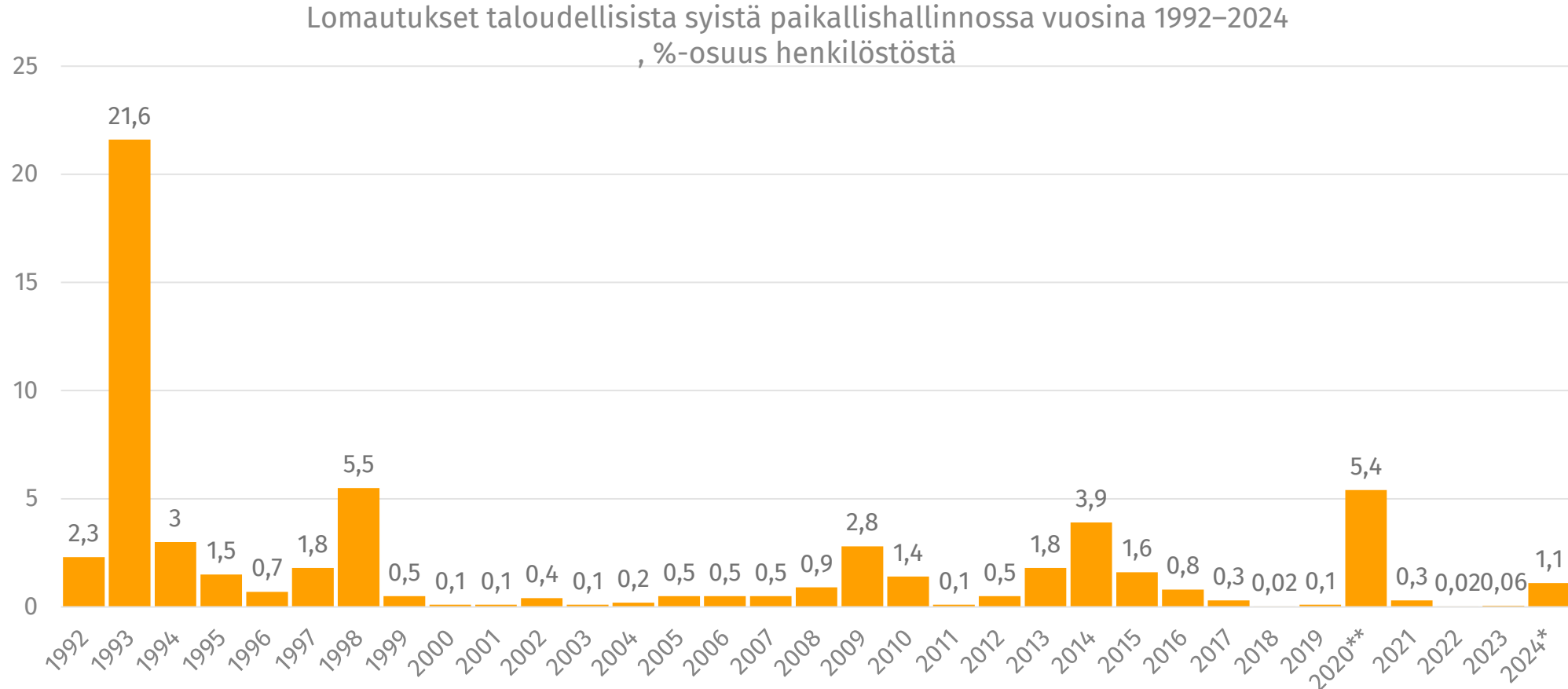
Vastaukset painotettu henkilöstömäärillä

Säästökeino	Yhteensä	Kunnat	Hyvinvointialueet
Töiden uudelleen järjestelyt, uudet toimintatavat ja muu toiminnan tehostaminen	91	81	100
Luonnollisen poistuman hyödyntäminen/toimien ja virkojen täyttämättä jättäminen	72	76	68
Täyttölupamenettely/vaikeutettu rekrytointimenettely	72	64	79
Sairauspoissaolokustannusten ja/tai työkyvyttömyyseläkemaksujen (TKE-maksujen) vähentäminen	62	53	71
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen	50	18	83
Sijaisten ja määräaikaisten käytön vähentäminen.	48	45	51
Palvelujen ja toimintojen supistaminen (sisältää palveluverkon supistamisen)	30	9	52
Henkilöstöetuuksien karsiminen	19	7	31
Seutuyhteistyö	15	8	23
Toimintoja ulkoistettu/yhtiöitetty	13	12	14
Valtakunnallisten sopimusten tasoa parempia palvelussuhteen ehtoja koskevien paikallisten sopimusten purkaminen	8	1	16
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman lisääminen	3	6	0
Säästösyistä osa-aikaistaminen	0	0	0
Palkanalennussopimukset	0	0	0

- Prosentti kuvaa organisaatioiden osuutta, joissa kyseinen toimenpide on käytössä. Vastaukset on painotettu henkilöstömäärillä.
- Vuoden 2022 ajankohtaiskyselyssä 9 % organisaatioista haki säästöjä ostopalvelujen ja vuokratyövoiman lisäämisellä ja 9% organisaatioista sen vähentämisellä. Tilanne muuttui merkittävästi vuonna 2023.

Lomautukset taloudellisista syistä paikallishallinnossa vuosina 1992–2024, %-osuus henkilöstöstä

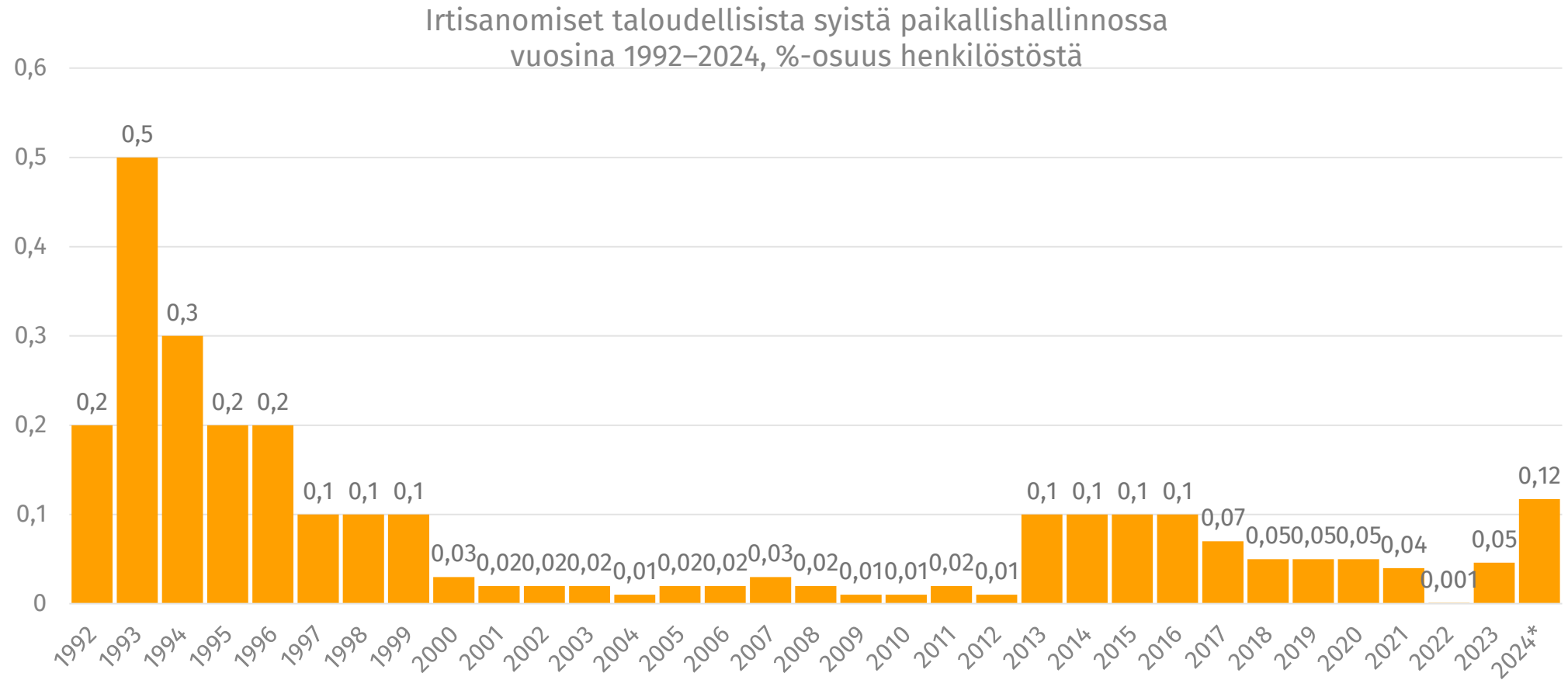

**) 2,4 % henkilöstöstä: Taloudellisista syistä johtuvat lomautukset ilman koronasta johtuvia toiminnallisia lomautuksia.
2,1 % henkilöstöstä: Koronaepidemiasta johtuvat toiminnalliset lomautukset
0,9 % henkilöstöstä: Koronaepidemiasta johtuvat palkanmaksun keskeytykset
Yhteensä 5,4 % henkilöstöstä

*arvio

Irtisanomiset taloudellisista syistä paikallishallinnossa vuosina 1992–2024, %-osuus henkilöstöstä

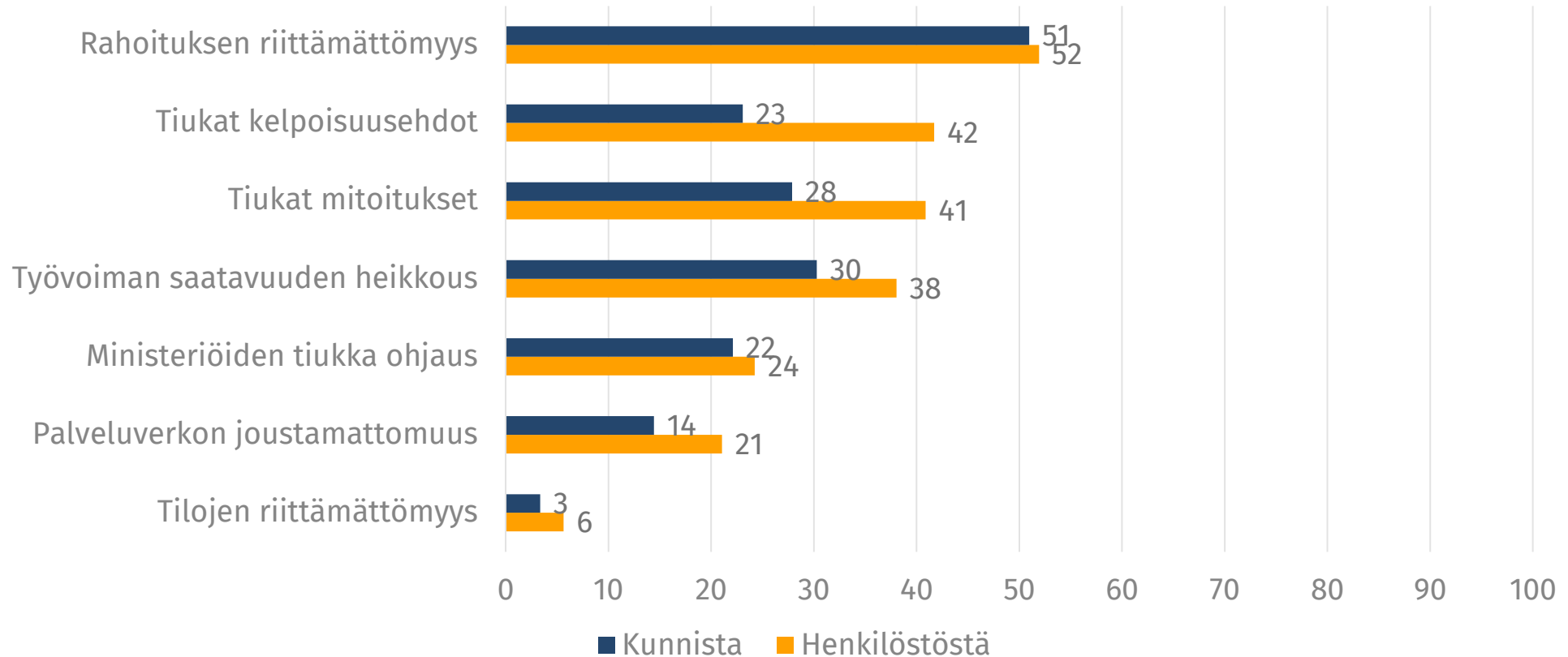
*arvio

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikeuttavat palvelujen järjestämistä arviointi mukaan vuonna 2024?

Melko paljon tai erittäin paljon vastanneiden osuus, %

Vastaajina kunnat ja kuntayhtymät N=212, henkilöstömäärä 143 000

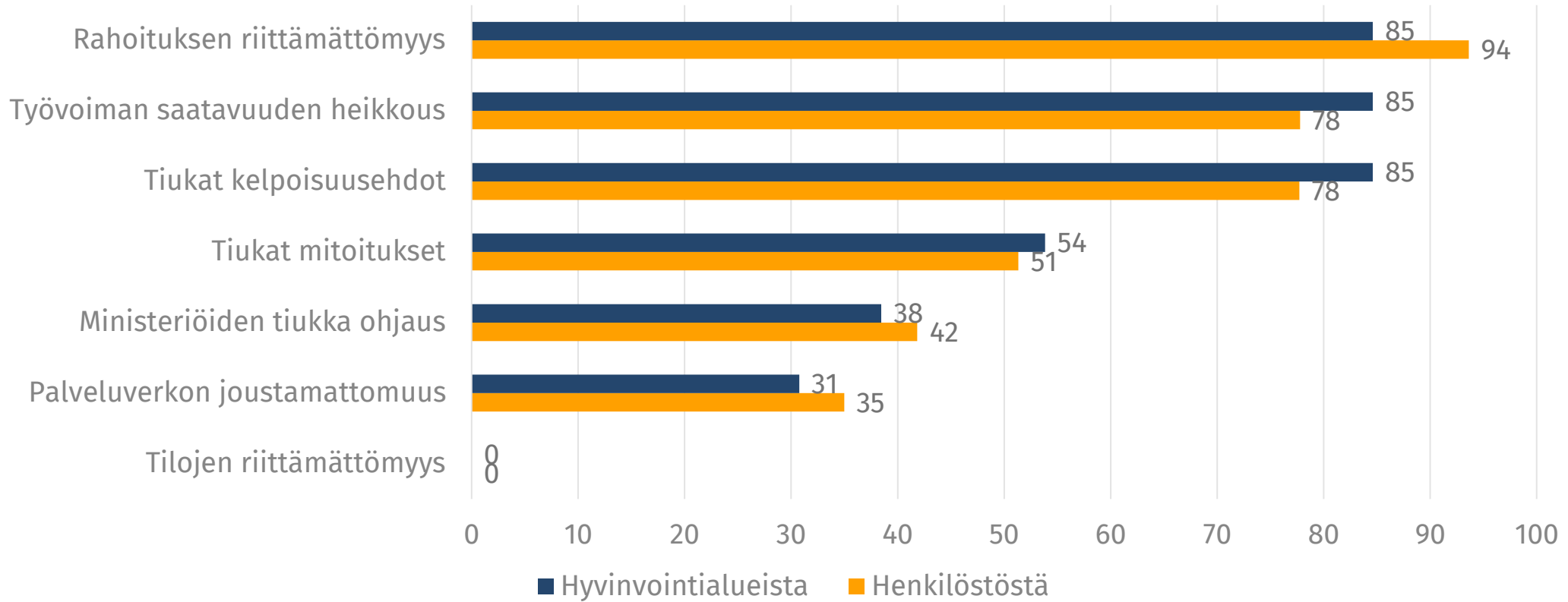
- Sininen palkki kuvaa osuutta kunnista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Suurilla työnantajilla haasteet ovat keskimääräistä suurempia.
- Puolet kunnista arvioi rahoituksen riittämättömyyden vaikeuttavan palvelujen järjestämistä.
- 40 % henkilöstöstä on kunnissa, joissa kelpoisuusehdot, mitoitukset ja työvoiman saatavuuden heikkous vaikeuttaa paljon palvelujen järjestämistä.

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikeuttavat palvelujen järjestämistä arvosii mukaan vuonna 2024?

Melko paljon tai erittään paljon vastanneiden osuus, %

Vastaajina hyvinvointialueet N=13, henkilöstömäärä 139 000

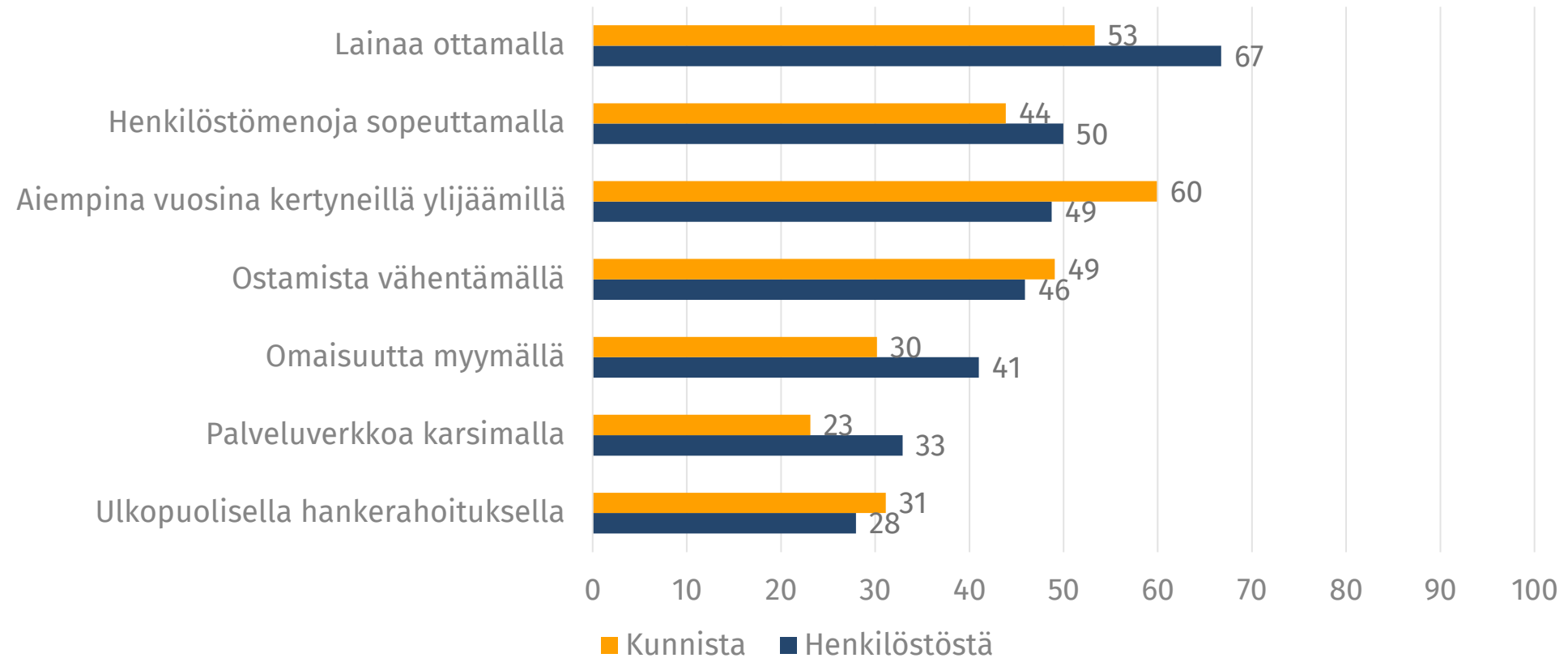
- Sininen palkki kuvaa osuutta hyvinvointialueista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Käytännössä kaikki hyvinvointialueet kamppailevat kaksoisvajeen kanssa, eli ongelmia on rahoituksen riittämättömyyden ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön heikon saatavuuden kanssa.

Millä aiotte kattaa mahdollisia rahoituksen puutteita vuonna 2024?

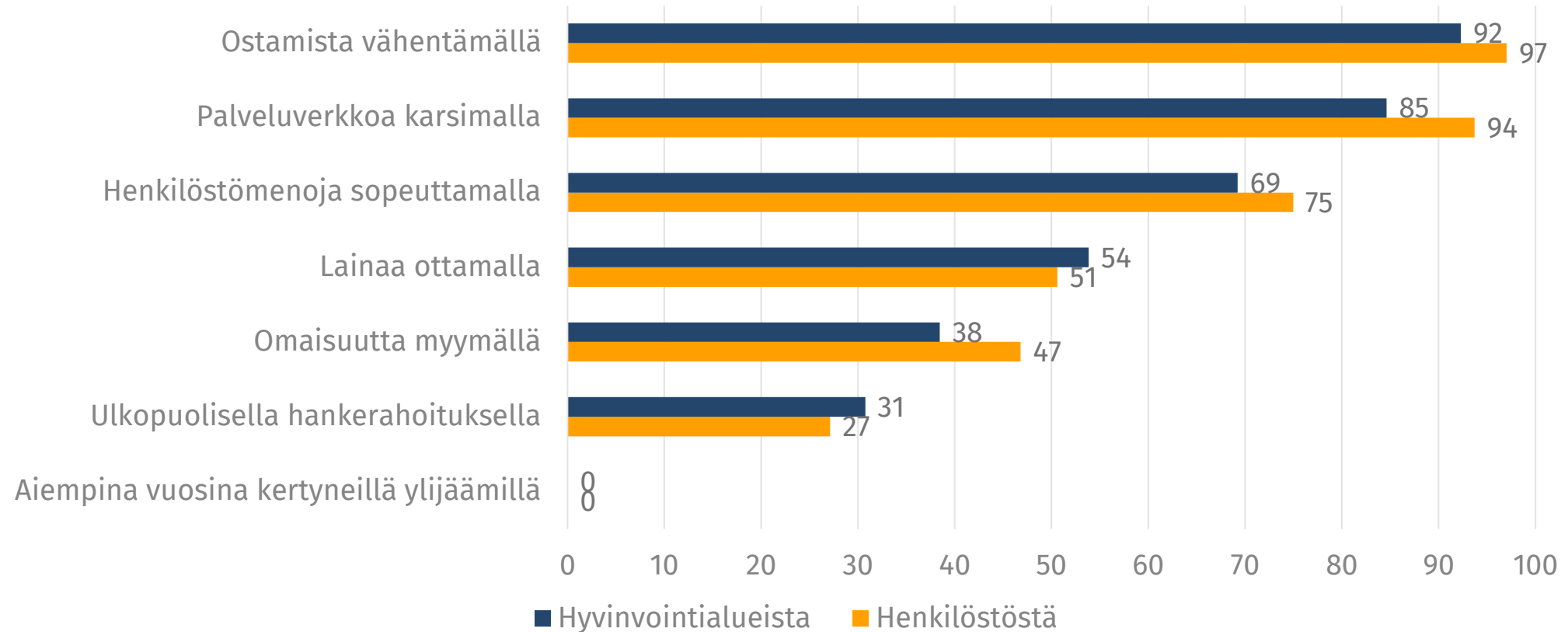
Vastaajina kunnat ja kuntayhtymät N=212, henkilöstömäärä 143 000

- Sininen palkki kuvaa osuutta kunnista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Isommissa kunnissa otetaan lainaa, pienemmät kunnat käyttävät useammin kertyneitä ylijäämiä.
- Kunnissa mahdollista myös nostaa verotuloja tai osinkotuloja.

Millä aiotte kattaa mahdollisia rahoituksen puutteita vuonna 2024?

Vastaajina hyvinvointialueet N=13, henkilöstömäärä 139 000

- Sininen palkki kuvaa osuutta hyvinvointialueista, keltainen on painotettu henkilömäärän mukaan.
- Hyvinvointialueet vähentävät ostamista ja karsivat palveluverkkoa. Aiempien vuosien alijäämiä ei ole kertynyt.
- Asiakasmaksujen nosto ja palvelusopimusten uudelleen neuvottelut myös esillä.

Yhteistoimintaneuvottelut

Onko organisaatiossanne käyty/käynnissä/käynnistymässä yhteistoimintaneuvottelut TALOUDELLISISTA johtuvista syistä tavoitteena henkilöstömenojen sopeuttamistoimenpiteet?

	On vuonna 2023 taloudellisista syistä johtuen, %	On suunnitteilla vuodelle 2024 taloudellisista syistä johtuen, %	Ei, %
Kunnat / Kuntayhtymät	9	11	80
Hyvinvointialueet	23	23	54

Organisaatioiden lukumäärä, joissa	Kuntaorganisaatiot	Hyvinvointialueet
Sovittu paikallisella työ- ja virkaehtosopimuksella henkilöstömenosäästöistä.	5	0
Työnantaja käynnistänyt/käynnistämässä neuvotteluja paikallisesta työ- ja virkaehtosopimuksesta henkilöstömenosäästöistä.	9	3
Työnantaja esittänyt paikallista sopimusta henkilöstömenosäästöistä, mutta osa tai kaikki henkilöstöjärjestöt kieltäytyvät.	2	1

Budjetti vuodelle 2024 ja talouden tasapainotusohjelma

Onko vuoden 2024 talousarvio lähtökohtaisesti?

	Alijäämäinen, %	Tasapainossa, %	Ylijäämäinen, %
Kunnat / Kuntayhtymät	54	27	19
Hyvinvointialueet	92	8	0

Onko organisaatiossanne tehty useampivuotinen talouden tasapainottamisohjelma?

	Kyllä, %	On suunnitteilla, %	Ei, %
Kunnat / Kuntayhtymät	24	28	48
Hyvinvointialueet	77	23	0

Millaiset ovat talousnäköymänne vuosille 2024-2027?

- **Kunnat:**

- *"Kuntatalous on tiukka. Säästöt haetaan ensisijaisesti muualta kuin henkilöstömenoista. Kuntalouuttamme haastaa samat kuin muitakin kuntia: hyvinvointialueiden vuokrasopimusten epävarma jatko ja yhtiöittämisvelvoite, TE2025 muutoksen järjestäminen, vanhat kiinteistöt, valtionosuuksien pienentyminen ja yllättävät leikkaukset niihin vuosille 2025-2027."*
- *"Talousnäköymä tällä hetkellä on hyvä vuodelle 2024, mutta sen jälkeen kuntatalous tulee kiristymään huomattavasti."*

- **Hyvinvointialueet**

- *"Heikohkot, palvelutarpeen kasvu on väestönkasvun ja väestön ikääntymisen vuoksi kovaa, rahoituspohja oli jo alun alkaen hyvinvointialueemme kannalta vajaa jne."*
- *"Valtion rahoitus ei nykyisen rahoituslainsäädännön mukaisesti toteutuessaan kata kasvavan palvelutarpeen ja kustannuskehityksen rahoitustarvetta."*

Talouden tasapainottamisohjelmat osa pitkäjänteisen talouden suunnittelua

- Kunnissa ja kuntayhtymissä on perinteisesti pyritty pysyvään ja pitkäjänteiseen kustannusten hallintaan.
- Tarkka taloudenpito ja siihen liittyvät sopeutustoimet ovat osa tavoitteellista, tuottavuuteen pyrkivää taloudenhoitoa.
- Kunnissa näköpiirissä siintävät valtionosuusleikkaukset vuosille 2025-2027, jotka tuovat merkittäviä sopeuttamistarpeita valtaosaan kunnista.
- Kunnat ovat hyvin erilaisessa asemassa niin väestörakenteen kuin taloudellisen tilanteen näkökulmista.
- Hyvinvointialueilla on voimakkaita tarpeita sopeuttaa taloutta.
- Suuria haasteita hyvinvointialueilla on rahoituksen riittämättömyys lähtötilanteessa ja palvelutarpeiden sekä menojen kasvu rahoituksen kasvua nopeammin. Palveluverkon karsimisen lisäksi ostamiseen liittyvät kulut perataan tiheällä kammalla läpi.
- Paikallishallinnossa on käynnissä monia henkilöstömenoja karsivia toimenpiteitä, toiminnan tehostamista ja uudelleen organisoimista sekä muita tuloksellisuutta parantavia toimenpiteitä.